

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року №
384

Форма № Н-3.03

(найменування центрального органу управління освітою, власник)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУК УКРАЇНИ

ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.010202 спорт

(шифр і назва напряму)

Спеціальності 6.010202 спорт

(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПІ _____)

Львів, 2013 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

ЛЬВІВСЬКИМ ДЕРЖАВНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

к.п.н., професор

Линець М.М.

д.фіз.вих., професор

Бріскін Ю.А.

Обговорено та рекомендовано до видання Президією Науково-методичної комісії з напрямку
підготовки : 6.010202 спорт

(шифр і назва напрямку)

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Професійний спорт» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.010202 спорт.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методичні аспекти функціонування професійного спорту.

Міждисциплінарні зв'язки: Соціологія, загальна теорія підготовки спортсменів, олімпійський спорт, теорія і методика підготовки кваліфікованих спортсменів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Соціальні основи розвитку ПС.
2. Системи підготовки спортсменів у ПС.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Професійний спорт» є науково-методичне обґрунтування сучасної системи ефективного функціонування професійного спорту та підготовки професійних спортсменів з урахуванням особливостей видів спорту та комерційних засад.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Перед навчальною дисципліною «Професійний спорт» стоять завдання: сформулювати у студентів, аспірантів, слухачів ФПК цілісне розуміння характеру, мети та функцій професійного спорту його ролі та місця у сучасному суспільстві.

Знати: організаційні, соціальні, економічні і правові аспекти функціонування видів професійного спорту.

Вміти: застосовувати у практичній діяльності отримані знання.

Основні форми учбових занять з професійного спорту - лекції, семінарські заняття, консультації та самостійна робота студентів.

В лекційному курсі викладаються фундаментальні положення щодо розвитку та функціонування професійного спорту.

Семінарські заняття мають на меті поглиблення теоретичних знань і передбачають підготовку та виступ студентів, творчу дискусію за сутністю змісту лекційного курсу та самопідготовки.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Професійний спорт як вид соціальної практики

Тема 1. «Професійний спорт» як навчальна дисципліна.

Значення та місце дисципліни «Професійний спорт» в системі фізкультурної освіти.

Загальна характеристика структури та змісту дисципліни. Основні поняття, терміни та визначення («професійний спорт», «спортсмен-

професіонал», «професійна ліга», «асоціації спортсменів-професіоналів», «маркетинг», «спонсорство»).

Місце та роль професійного спорту в міжнародному спортивному русі. Взаємозв'язок дисципліни професійний спорт з іншими дисциплінами.

Професійний спорт та інші суспільні інститути. Перспективи розвитку професійного спорту в Україні.

Тема 2. Аматорство і професіоналізм в спорті.

Еволюція уявлення про спортсмена-аматора. Ставлення Міжнародного Олімпійського комітету до визначення статусу спортсменів аматорів та професіоналів. Зміни в Олімпійській Хартії – «Кодекс атлета». Професіоналізація олімпійського спорту. Спільні та відмінні риси олімпійського та професійного спорту.

Тема 3. Професійний спорт як соціальне явище.

Сучасний професійний спорт - індустрія розваг, досягнення високих спортивних результатів.

Трансформація професійного спорту в спортивно-розважальний шоу-бізнес.

Мета структурної побудови професійного спорту - прибуток, послуги суспільству та розваги.

Завдання професійного спорту: 1) досягнення слави та популярності; 2) завоювання спортивних перемог; 3) задоволення потреб в розвагах (особистої та глядацької); 4) збереження здоров'я; 5) популяризація спорту; 6) залучення членів суспільства до занять спортом.

Завдання, що безпосередньо вирішуються професійним спортом: 1) збереження, підтримання та актуалізація цінностей; 2) пропаганда морально-етичних ідеалів професійного спорту; 3) відтворення змагальних відносин, що характерні для сучасного суспільства.

Задоволення потреб глядачів - основний напрямок спортивного професіоналізму, що забезпечує матеріально функціонування багатьох видів професійного спорту, прибутки спортсменів та організаторів.

Професійний спортсмен - кумир молоді, дзеркало суспільства.

Професійний спорт - мікро модель самого суспільства, відношення в якому відповідають збереженню, підтриманню та актуалізації в ньому системи суспільних цінностей.

Позитивні та негативні риси професійного спорту.

Функції професійного спорту.

Професійний спорт - частина системи спортивного руху. Загальні функції професійного спорту, що реалізуються сучасним спортом: оздоровча, освітня, виховна, рекламна, комунікативна.

Специфічні функції, що властиві професійному спорту: 1) функція "клапана безпеки"; 2) функція моделювання поведінки; 3) функція духовності; 4) функція підтримання надії; 5) функція індивідуалізації; 6) функція відволікання; 7) функція інтеграції.

Професійний та олімпійський спорт - невід'ємні частини спортивного руху. Загальні риси та відмінності професійного і олімпійського спорту.

Основні аспекти взаємозв'язку та відмінності професійного і олімпійського спорту: правовий, організаційний, кваліфікаційний, соціальний, політичний.

Професійний спорт та міжнародний спортивний рух.

Змістовий модуль 2. Історико-організаційні аспекти розвитку ПС.

Тема 4. Історія розвитку професійного спорту.

Ознаки професіоналізму в спорті Стародавньої Греції.

Соціально-економічні фактори виникнення та становлення професійного спорту в США, Великобританії, Франції, Німеччині. Передумови виникнення професійного спорту: наявність ринкових відносин, наявність спортсменів високого класу, зростання населення в містах, наявність в населення вільного часу та коштів, боротьба за фізичне та моральне виживання, популярність спорту у суспільстві, відповідність системі загальнонаціональних цінностей, комерціалізація спорту.

Періодизація розвитку професійного спорту в США та характеристика його розвитку по окремих етапах (1860-1920 рр; 1930-1970 рр; 80-ті початок 90 рр).

Основні види професійного спорту. Загальна характеристика видів професійного спорту та їх розповсюдження у світі. Специфіка різних видів спорту в Америці та в Європі.

Тема 5. Формування та розвиток професійного спорту.

Розвиток професійного бейсболу. Роль бейсболу в становленні інших видів спорту в США.

Розвиток професійного американського футболу. Роль американського футболу в становленні інших видів спорту в США.

Стан та розвиток професійного футболу в Великобританії, Франції, Італії, Німеччині, Північній Америці.

Розвиток професійного баскетболу. Роль баскетболу в становленні інших видів професійного спорту.

Розвиток професійного хокею в світі та в окремих країнах - Канаді, США, Швеції, Фінляндії, Італії, Австрії, Японії та інших. Специфіка розвитку хокею в Північній Америці. Відмінності професійного північно-американського хокею від європейського. Характерні риси розвитку професійного хокею в світі.

Особливості розвитку професійного боксу. Формування професійного боксу в Сполучених Штатах Америки та в Європі. Сучасні тенденції розвитку професійного боксу.

Особливості розвитку автогонок, велоспорту, гольфу та інших видів професійного спорту.

Ставлення уряду різних країн до розвитку професійного спорту та роль засобів масової інформації в його розвитку. Телебачення та його роль в розвитку професійного спорту США.

Тема 6. Організаційно-правові засади професійного спорту.

Фактори, що впливають на організаційну структуру професійного спорту. Структура професійної ліги. Функції професійних ліг.

Ліга, асоціація, союз як основні структурні ланки професійного спорту. Їх характеристика, мета, завдання. Особливості організації ліг з видів спорту.

Клуб-команда як низова ланка ліг. Структура управління командами.

Інфраструктура професійних ліг, команд, характеристика груп, що приймають в них участь - керівництво ліг, власників команд, менеджерів, тренерів, спортсменів, агентів, асоціацій гравців.

Форми володіння професійними командами (індивідуальна, корпоративна, акціонерна), їх характеристика та відмінності.

Асоціація гравців в ігрових видах професійного спорту США, їх роль в захисті інтересів спортсменів.

Правове регулювання в сфері професійного спорту. Роль судового права в правовому регулюванні професійного спорту. Антимонопольне законодавство і професійний спорт. Колективна угода – основа трудових стосунків в сфері професійного спорту. Статути ліг. Структура контракту спортсмена-професіонала.

Особливості та специфіка ведення спортивного бізнесу. Роль обмежень, що є в статутах та конституціях ліг, асоціацій. Характеристика положень «Reservesystem» в американському професійному спорті.

Вплив організаційної структури професійних ліг та асоціацій США на ведення спортивного бізнесу в Європі.

Тема 7. Економічні засади професійного спорту.

Специфіка бізнесу професійному спорті. Джерела прибутків в професійному спорті. Специфіка джерел прибутків в професійному спорті США та європейських країнах. Аналіз надходжень від продажу білетів, прав на телетрансляцію змагань, прибутків від концесій стадіонів та палаців спорту, спонсорів комерційно-ліцензійної, рекламної та видавничої діяльності та інші. Зміст комерційно-ліцензійної та рекламно-спонсорської діяльності.

Принципи розподілу прибутків від продажу білетів та прав на трансляцію ігор. Фактори, що впливають на відвідування змагань глядачами, організація роботи з ними.

Маркетинг, його визначення та значення, роль спонсорства у розвитку професійного спорту.

Економічний аналіз діяльності професійних ліг з ігрових видів спорту в США, Німеччині, Італії, Франції. Основні фінансові показники діяльності Національної хокейної ліги (НХЛ), Національної баскетбольної асоціації (НБА), їх порівняльний аналіз.

Взаємозв'язок розвитку професійного спорту з соціально-економічними умовами розвитку суспільства.

Статті видатків в професійному спорті.

3. Рекомендована література

1. Платонов В. М., Профессиональный спорт / Платонов В. М., Гуськов С. И., Юшко Б. Н., Линець М. М. – К. : Олимпийская литература, 2000. – 487 с.
2. Гуськов С.И. Профессиональный спорт в США // Спорт за рубежом.- 1990.-№8.-С.12-15; №11.-С.12-14.
3. Гуськов С.И. О современных тенденциях развития профессионального спорта в США // Теория и практика физической культуры.- 1993.- № 7.- С. 39-41.
4. Гуськов С.И. Маркетинг в спорте. - К.: Олимпийская литература, 1995. - 296 с.
5. Ермаков С.В., Захаров А.А. Подготовка велосипедистов-шоссейников высокой квалификации в условиях элитного профессионального календаря соревнований // Теория и практика физической культуры.- 1997.- N 7.- С. 52-55.
6. Как готовят теннисистов в «теннисных державах» // Спорт за рубежом.- 1978.-№ 21.-С.12-13.
7. Кузин В.В., Кутепов М.Е. Спортивный менеджмент и практика развития спорта: выводы и предложения зарубежных специалистов // Теория и практика физической культуры.- 1996.- № 2.- С. 58-60.
8. Линець М.М. Формування правових засад професійного спорту в Європі // Мат. ІУ Всеукр. наук.-практ. конф. „Роль фізичної культури і спорту в оздоровчому способі життя” :24-25 грудня 1999р., Львів: 1999.-С.- 63-64.
9. Линець М.М. Економічна ефективність систем змагань в командних ігрових видах професійного спорту // Тези ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. "Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних і рухливих ігор". - Львів: 1999. - С. 18-19.
10. Линець М.М. Специфіка бізнесу у професійному спорті // Всеукр. наук.-практ. конф. „Роль фізичної культури і спорту у здоровому способі життя”. – Львів: 2001. – С.46-49.
11. Линець М., Артюх В. Особливості розвитку і функціонування професійного спорту // Зб. Наук. праць Волинського держ.університету ім. Л. Українки у 2-ох томах.- Луцьк : Волинська обл.. друкарня, 2002.-Т.1.-С.24-26.
12. Мічуда Ю.П. Ринкові відносини та підприємництво у сфері фізичної культури і спорту. - К.: Олімпійська література, 1994. - 152 с.
13. Борисова О.В. Современный профессиональный спорт к пути его развития в Украине (на материал тенниса) [текст] / Борисова О.В. : монография. - К. : Центр учебной литературы, 2011. – 310 с. ISBN 978 -611-01-0354-1
14. Лисенчук Г.А. Управление подготовкой футболистов / Лисенчук Г.А. – К. : Олимпийская литература, 2003. – 272 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання: Засоби діагностики успішності навчання:

- перевірка конспектів самопідготовки;
- опитування на семінарах;
- написання самостійних робіт;
- написання контрольних робіт (для студентів заочної форми навчання);
- екзамен.

Екзаменаційні вимоги

1. Мета і завдання навчальної дисципліни «Професійний спорт» в системі фізкультурної освіти.
2. Визначення понять «професійний спорт», «спортсмен-професіонал», «професійна ліга (асоціація)» та аналіз їх змісту.
3. Визначення понять «спортивний маркетинг», «спортивне спонсорство», «спортивне ліцензування» та аналіз їх змісту.
4. Взаємозв'язок навчальної дисципліни «ПС» з іншими навчальними дисциплінами в ІФК.
5. Уявлення щодо спортсменів-аматорів та професіоналів.
6. Професіоналізація олімпійського спорту.
7. Особливості професійного спорту.
8. Сутність ПС як соціального явища.
9. Мета та основні завдання ПС.
10. Професійний спорт як сфера індустрії розваг.
11. Позитивні та негативні риси ПС як суспільного явища.
12. Загальні соціальні функції ПС.
13. Специфічні соціальні функції ПС.
14. Загальні і відмінні риси професійного та олімпійського спорту.
15. Інтеграція ПС до міжнародного спортивного руху.
16. Сучасна позиція МОК стосовно ПС.
17. Ознаки професіоналізму у спорті Стародавньої Греції.
18. Зародження елементів професіоналізму в англійському спорті у XVIII-XIX століттях.
19. Передумови виникнення ПС у Великобританії.
20. Передумови виникнення ПС у США.
21. Формування та розвиток професійного футболу.
22. Формування та розвиток професійного бейсболу.
23. Формування та розвиток професійного американського футболу.
24. Формування та розвиток професійного баскетболу.
25. Формування та розвиток професійного хокею.
26. Формування та розвиток професійного тенісу.
27. Формування та розвиток професійного боксу.
28. Роль засобів масової інформації у формуванні та розвитку ПС.
29. Формування та розвиток ПС в Україні.

30. Структура професійної ліги (асоціації) та зміст її діяльності.
31. Функції вищого законодавчого і виконавчого органу професійної ліги.
32. Функції комісіонера (президента) професійної ліги.
33. Структура і зміст діяльності професійного спортивного клубу (команди) як низової структурної ланки професійної ліги.
34. Побудова взаємовідносин між клубами та між лігою і клубами у ПС.
35. Форми володіння професійними командами та їх особливості.
36. Особливості розвитку і функціонування ПС в Європі.
37. Основи правового регулювання у північно-американському професійному спорті.
38. Правові засади професійного спорту в Європі.
39. Формування законодавства стосовно укладення індивідуальних контрактів у ПС.
40. Структура і зміст системи обмеження прав спортсменів (резерв-систем) в ігрових видах професійного спорту США.
41. Роль системи заходів обмеження прав спортсменів у підвищенні ефективності бізнесу у ПС.
42. Сутність антитрестівського законодавства США та особливості його застосування до ПС.
43. Роль трудового та податкового законодавства США у розвитку ПС.
44. Роль судового права у формуванні правових основ ПС.
45. Аналіз правових документів, на яких базуються трудові взаємовідносини у ПС.
46. Структура та зміст індивідуального контракту спортсмена-професіонала.
47. Передумови створення Асоціацій спортсменів професійних ліг.
48. Зміст діяльності Асоціацій спортсменів професійних ліг.
49. Специфіка бізнесу у ПС.
50. Сутність права команди на визначену для неї територію (командні ігрові види ПС).
51. Правила вступу до ліги (асоціації) нових команд.
52. Джерела прибутків у ПС.
53. Принципи отримання та розподілу прибутків від продажу квитків та прав на телетрансляції в командних ігрових видах ПС.
54. Фактори, що впливають на відвідуваність змагань глядачами.
55. Ліцензування та рекламно-спонсорська діяльність у ПС.
56. Рекламно-спонсорська діяльність у ПС.